

A (CARLOTTA SAGNA)

‘For You ...’

Dat Carlotta Sagna een begenadigde danseres en actrice is, weet iedereen die haar eerst bij Rosas, vervolgens bij Needcompany aan het werk zag. ‘La Sagna’ is het soort performer dat met een kleine handbeweging niet twee maar minstens vijf mogelijke betekenissen kan suggereren doordat ogen, mond, stem... tegelijk iets anders doen en zo de eenduidigheid van het gemaakte gebaar deconstrueren. Spelen met microscopische fricties in de eigen podiumpresentie, subtiele krasjes aanbrengen in de oppervlakte van het personage dat je wordt verondersteld te representeren: Carlotta Sagna is er bijzonder sterk in, vooral in de voorstellingen van Needcompany. Sagna maakt al goed een decennium deel uit van dat gezelschap, en regisseur Jan Lauwers heeft haar kunde als performer eerst weten open te plooiën, vervolgens gepolijst en geperfectioneerd op maat van het door hem nagestreefde theater van ‘het bijna-niets’ (versta: het insceneren van quasi-doodse momenten waarin conform de esthetica van het sublieme ‘het alles’ lijkt te kunnen gebeuren).

In A, haar eerste volledig zelf geregisseerde productie, leren we een andere Sagna kennen, ook als performer. De voorstelling mixt dans, tekst, theatrale muziek op een meer dan eens informeel aandoende manier. Anders dan in nogal wat lage landen-theater wordt deze toon van onafheid nooit gecultiveerd, laat staan dat hij tot een geaffecteerd maniërisme stolt. *Low-fi*, dat is misschien de uitdrukking die nog het beste bij het basismuziekje van A past: minimaal decor, geen ingewikkelde lichttoestanden, slechts twee performers naast de maakster, geen doorgeregisseerde hoogstandjes van flinterdun acteren. Bijwijlen lijkt de voorstelling zelfs ronduit *sloppy* – als-

of Sagna, vaak zelf ook aanwezig op het podium naast Lisa Gunstone en Antoine Effroy, volstond met de lapidaire aanwijzing ‘en hier zoeken we het maar ter plekke uit.’ ‘Lijkt’, ‘alsof’: dat zijn natuurlijk bij uitstek woorden voor een theatrale spelsituatie. Daarover gaat het dan ook in A, soms impliciet maar meestal ook expliciet.

De korte titel van de voorstelling, niet meer dan een eenlettergrepig woord, suggereert dat het stuk aan iemand is opgedragen. Die ongenoemde geadresseerde is het anonieme publiek – niemand in het bijzonder dus – dat de voorstelling bijwoont. Maar aanvaardt het publiek de opdracht ook? Vindt het de voorstelling wel interessant, boeiend, intelligent? Waardeert het al dan niet niet de dansers- en acteurskwaliteiten van de performers? En zo ja, hoe bekijkt het publiek soms het geoffreerde cadeau? Het grappige, maar ook het perfide van A is dat sommige voor de hand liggende antwoorden hardop in de voorstelling worden gethematiseerd. Daardoor komen die als het ware buitenspel te staan: je voelt je als toeschouwer meermaals betrappt tijdens het bekijken van het stuk.

Het begint al met de openingsscène. Sagna beschrijft eerst vanuit de zaal hoe de voorstelling zou kunnen beginnen (‘black out, langzaam gaat het licht aan’...), vervolgens maakt een halfnaakte Antoine Effroy trage en verstilde, sculpturaal ogende bewegingen. Op de achtergrond klinkt een gebroken kermismuziekje, wat de indruk van gespeelde diepzinnigheid en quasi-sacraliteit nog versterkt. Hoe bekijk je het getoonde? Hoe evalueer je de dans? De koekjes etende Gunstone en Sagna geven vrolijk kletsend één mogelijk antwoord. Ze bewonderen geen danser, wel een tegelijk

kracht en fragiliteit uitstralend mannelijk lichaam. Hun feminiene appreciatie is terloops, want ze tateren met evenveel – of even weinig – smaak over de verorberde koekjes. Het is een overduidelijke zinspel op het verstrooide kijken, dat geen belangeloos welbehagen in Schoonheid of Kunst schept maar zichzelf in een strikt persoonlijke erotische fantasie verliest.

Theoretisch geschoolde *diehards* kunnen de openingsscène als een omkering van de mannelijke of fallocratische blik op het vrouwelijke danserslichaam beschouwen (daarover is tijdens de voorbije jaren tot vervelens toe geschreven, vooral in relatie tot het klassieke ballet). Dat het Sagna om de meer algemene verhouding tussen performer en publiek is te doen, wordt al snel duidelijk. In de tweede scène – A is een typisch ‘post-modern’ collagestuk – verwoordt Lisa Gunstone al dansend tegenover een niet-aanwezige partner haar ongenoegen over diens misplaatste opmerking van de vorige dag. De gemaakte bewegingen ondermijnen de theatrale muziek van de geacteerde tekst. Die verandert daardoor in een contextloos citaat, wat het artificiële van de hele situatie beklemtoont. Tekst en dictie vallen als het ware gedurig in het zwarte gat dat Gunstones bewegingen omschrijft.

‘Sterk’, zo denk je als toeschouwer – maar het clichématige van deze waardering wordt in de vervolgcène ironisch op de korrel genomen. Eerst looft Antoine Effroy de prestatie van Gunstone, vervolgens put Sagna diep in de superlatieven. De gespeelde appreciatie gaat onophoudelijk in overdrive en is dus van de orde van het ‘geweldig!!!’. Die hyperpositieve kritiek mikt zonder leedvermaak, en daarom des te scherper, op het valse en on-

waarachtige, het gespeelde en dus theatrale karakter van het modale foyercommentaar en de doorsnee kritiek. Enkele scènes later moet ook het publieke applaus het ontgelden. Gunstone en Effroy doen alsof ze applaus na applaus in ontvangst nemen, op een ritme dat staccato gaat. Dat resulteert al gauw in hilariteit op de publieksbanken. De scène is ook echt grappig, en tegelijkertijd plaatst ze de waarachtigheid van de enthousiaste applaus aan het einde van de voorstelling bij voorbaat tussen haakjes. Toch laat A er geen twijfel over bestaan dat een acteur of danser leeft voor dat applaus, zich avond na avond uitslooft voor een publieke blijk van waardering, hoe clichématig of onecht die verder mag wezen.

A is het werk van een danseres die zich tijdens haar post-Rosas carrière tot een all-round performer ontpopte. Het verwondert dus niet dat de voorstelling ook enkele puur dansante passages met unisono-bewegingen bevat. Binnen de context van A werken ze minder als rustpunten, veeleer als een aaneenschakeling van momenten waarin de lichamen van

A CARLOTTA SAGNA FOTO Jean-Claude Wouters